

Groninger Bodem Beweging

20 november 2019

Opmerkingen bij de Wijziging Tijdelijke wet Groningen in het kader van de internet consultatie

1. In navolging van onze eerdere opmerkingen bij de conceptteksten merken wij nogmaals op dat het wettelijk bouwwerk om te komen tot een effectieve versterkingsoperatie te complex is, wat het gevaar van vertraging erg groot maakt.
Er zijn teveel partijen met een deel van de regie: zeven gemeenten met het maken van de plannen van aanpak, de uitvoeringsorganisatie (UO) op het punt van de uitvoering en het opstellen van de versterkingsbesluiten, beide ministeries die regels, capaciteit (bouw, engineering) en financiering bepalen, het Adviescollege Veiligheid die adviseert over de wijze waarop woningen op veiligheid worden beoordeeld en over de versterkingsmaatregelen en tenslotte het SodM die over meerdere zaken adviseert. Alle genoemde actoren hebben invloed op de versterking van elk individueel pand. De kans op onduidelijkheden en interpretatieverschillen in de samenwerking en de verdeling van verantwoordelijkheden is ruimschoots aanwezig.
Dit alles zal leiden tot vertraging van het proces. De GBB pleit daarom voor een veel centralere rol van de UO. Hevel een aantal van de bevoegdheden van de andere actoren, met name die van de gemeenten en het Adviescollege over naar de UO.
2. Het is, gegeven de schaarste aan bouw- en engineeringcapaciteit niet verstandig de 'zeggenschap' over deze schaarste te verdelen over ministeries (financiering en eigenaarschap UO), UO (prioritering en daadwerkelijke inzet) en gemeenten (planning). Dit zal leiden tot spanningen en vertraging. Tenslotte ontbreken in het wetsontwerp verplichtingen van het ministerie van BZK met betrekking tot het zorg dragen voor *voldoende* capaciteit, gegeven de versterkingsopgave. De GBB wenst dat het wetsontwerp hierin voorziet.
3. De regels om vast te stellen of een gebouw veilig is of niet, worden vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur van het ministerie van BZK, die ook de risicoprofielen opstelt. Momenteel wordt dit met behulp de HRA methodiek gedaan. Deze keuze is gemaakt voorafgaand aan de totstandkoming van dit wetsontwerp en vindt ook geen grondslag in dit wetsontwerp. Als de toepassing van deze methodiek blijft, moeten we aannemen dat dit de keuze is van BZK en dat het Adviescollege veiligheid dienovereenkomstig adviseert.
Nu zijn er ernstige tekortkomingen geconstateerd bij de HRA methodiek; zodanig dat de methodiek ongeschikt is om als prioriteringsinstrument gebruikt te worden bij de versterking. Veel woningen die volgens de HRA methodiek als veilig worden beschouwd, blijken onveilig en moeten worden versterkt.

De GBB stelt zich daarom op het standpunt dat - bij ontstentenis van een geschikt prioriteringsinstrument - elk pand moet worden geïnspecteerd. De versterkingsoperatie zou daarop moeten worden afgestemd.

Verder ontbreekt in het wetsvoorstel de mogelijkheid voor woningeigenaren om een opname op verzoek te laten doen. Dit laatste ligt in de rede als er voor de bewoners aanleiding is om zich niet veilig te voelen ingeval er een zwaardere beving komt. Dit zou het ontbreken van een goed prioriteringsinstrument kunnen compenseren. De GBB pleit ervoor om de mogelijkheid van 'een opname op verzoek' alsnog op te nemen in het wetsontwerp.

4. Het is onduidelijk welke kaders door wie worden vastgesteld. Zie 13g lid 2a (gemeenteraad), 13e lid 3, 13g lid 6 en 13h (BZK) en 13c lid 3 (Adviescollege veiligheid). Dit is in de memorie van toelichting onvoldoende uitgewerkt en gespecificeerd. Een voorbeeld: hoe hoog mogen de kosten zijn van de versterking van een woning voordat tot sloop-nieuwbouw wordt overgegaan? Wie bepaalt dat? En wat is dan de positie van de eigenaar?

Verder: kunnen de uitvoeringskaders verschillen tussen gemeenten (art 13g lid 2a)? In principe lijkt ons dat niet wenselijk. In ieder geval dient de positie van de eigenaar in alle gemeenten - met betrekking tot de rechten en plichten gerelateerd aan de versterkingsoperatie - hetzelfde te zijn.

De GBB pleit ervoor over elke kaderstelling overleg te voeren met de regio in het Bestuurlijk Overleg Groningen (BOG).

5. Het normbesluit bevat 'het soort maatregelen dat noodzakelijk is om aan de veiligheidsnorm te voldoen' (artikel 13i, lid 2). Dit is te vaag. Er staat geen beperking in van de concretisering van 'het soort maatregelen'. In de praktijk kan een te grote concretisering het versterkingsbesluit teveel inklemmen. Immers, pas in de analyse van de deskundigen van de UO - in overleg met de eigenaar - wordt duidelijk welke maatregelen nodig zijn. Het is niet nodig om dit denkproces al vooraf in te kaderen door 'soorten maatregelen' op te nemen in het normbesluit. In de tekst van het wetsontwerp wordt een te grote wissel getrokken op de typologiebenadering met daaraan gekoppeld standaardmaatregelen voor versterking. Deze typologiebenadering is nog niet operationeel en zal dat voor de meeste types huizen nog lang niet zijn.

6. De GBB is van mening dat de eigenaar/bewoner van de te versterken woningen centraal zou moeten staan. Met dit wetsontwerp wordt de eigenaar geïnformeerd en kan hij in bezwaar en beroep bij het normbesluit en het versterkingsbesluit maar hij heeft geen invloed op de planning en de uitvoering van de versterking. In dat opzicht is hij afhankelijk van de opstelling en samenwerking van een zestal actoren.

De GBB zou met name willen zien dat de positie en de rechten van de eigenaar in het proces om te komen tot een versterkingsbesluit in het wetsontwerp wordt geborgd.

Voorbeelden: waar is de UO toe verplicht bij het opstellen van een versterkingsbesluit, in de relatie met de eigenaar/bewoner? Wat is de rol en wat zijn de rechten van de eigenaar in het overleg met de UO om te komen tot een versterkingsbesluit? Aan welke criteria moet zijn voldaan, willen de kosten voor aanvullende of alternatieve maatregelen voor rekening van de eigenaar komen?

Daarbij gaat de GBB er van uit dat de eigenaar pas een versterkingsbesluit zal aanvragen bij het college van B&W nadat dit besluit samen met het UO is uitgewerkt. De aanvraag is dus het sluitstuk van de vormgeving van de versterkingsmaatregelen. De eigenaar moet

immers weten waartoe zijn aanvraag zal leiden, alvorens hij deze aan zal vragen. Dit punt staat niet duidelijk in het wetsontwerp.

7. Verder dient de eigenaar gefaciliteerd te worden bij de uitwerking van het versterkingsbesluit. Hij zou een advies van een onafhankelijke deskundige vergoed moeten krijgen.
Tenslotte zouden er op het niveau van dorp of wijk overleg tussen gemeente, UO en dorp- of wijkvertegenwoordigers moeten plaatsvinden over de planning en wijze van versterking plus daaraan verbonden maatregelen op het gebied van infrastructuur, leefbaarheid en energie. Het dorp of de wijk moet in dit overleg ondersteuning krijgen van deskundigen.
8. Met betrekking tot bezwaarprocedures van de eigenaar tegen normbesluiten en versterkingsbesluiten worden de rechten van de direct betrokken eigenaar ingeperkt door verkorting van termijnen, verbod op pro-forma beroep en schrappen van het aanvoeren van onderbouwing in tweede instantie. Gezien de ongelijke kennis- en informatiepositie van de betrokken eigenaar ten opzichte van die van de overheid is dit onacceptabel. Daarom pleit de GBB ervoor dat de eigenaar in het voorbereidingsproces van het versterkingsbesluit onafhankelijke technische en juridische ondersteuning vergoed krijgt.
9. In art 13k lid 1b krijgt de gemeente het recht de eigenaar te "overrulen" indien de laatste geen versterkingsaanvraag in wenst te dienen. Hierbij worden geen scherpe criteria genoemd voor situaties waarin dit voor de gemeente is toegestaan. Aan de genoemde voorwaarden is nagenoeg altijd voldaan (als het huis versterkt moet worden). De GBB acht dit niet acceptabel en is in het algemeen tegenstander van deze gemeentelijke bevoegdheid. Als er sprake is van zeer gevaarlijke situaties hebben burgemeesters immers al op grond van de Woningwet instrumenten om deze aan te pakken (onbewoonbaarverklaring).
10. De GBB pleit er voor om de ruimte die aan eigenaren van monumenten en karakteristieke panden wordt geboden (artikel 13j lid 3) aan elke woningeigenaar te bieden.

Afrondend

Deze wet voldoet in de huidige vorm zelfs niet aan basiseisen om tot enige versnelling van een adequate versterkingsoperatie te komen, integendeel: het zal juist leiden tot toenemende vertraging en toenemende onduidelijkheid. Snelheid en duidelijkheid voor de bewoners zijn daarentegen urgent! De GBB wijst daarom de wet in deze vorm af.